

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 13 (171)

28. märtsil 1925 a.

V. aastakäik.

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 1000.—
 poolaastas . . . . . " 500.—
 veerandaastas . . . . . " 250.—
 Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas . . . . . Mk. 800.—
 poolaastas . . . . . " 400.—
 veerandaastas . . . . . " 200.—
 Üksik nummer maksab Mk. 25.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesel päeval.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103.
 Kuulutuste hind:
 1/4 lehek. Mk. 4000.— || 1/4 lehek. Mk. 1000.—
 1/2 " " 2000.— || 1/8 " " 500.—
 1/3 " " 1350.— || 1/16 " " 250.—
 Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eeskütil 75%0, tekstis 100%0 kallim.
 Adressi muutmine 30 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tall. osak. nr. 543.

Sisu: 1) 1. detsember. 2) Job. Kokkamägi, Mõnda avaikest kõlblusvalvest võituses prostitutsiooni vastu. 3) Poly Marczal-Gál, Kuritegevus ja noorsugu Ungaris. 4) Ametlik osa. 5) Väljamaalt. 6) Kuulutused.

1. detsember.

K. L.
(Lõpp.)

Väljaastumise aja ja ülesannete kohta, nagu salkade organiseerijad räägivad, ei olnud alguses mingisuguseid juhtnõure antud. Väljaastumise aja kohta lubatud mõni päev ette teadustada. Kuid samal ajal kästus valmis olla, et kui mõnel muul põhjusel mingisugused avalikud sekeldused peaksid juhtuma ehk töölised kuskil vabrikus streiki algama, et siis võiksid kohe tegevusse astuda. Niisugusteks juhtumisteks on salkade organiseerijatele teatavad tegevuse rajoonid antud ning punktid valdamiseks määratud.
 Ühel ajal salkade vormeerimisega on luuratud kaitseväe osade relvade ja tehniliste abinõude paigunemist kasarmutes, vahikondade suurust, tunnimiste paigunemist ja ülesandeid, politsei asutuste paigunemist ja kaitse korraldust ning politseinikkude asukohti tänavatel. R. Veimer

seletab, et kõigile kollektiividele on peale kihutustöö ja kirjanduse laialilaotamise, ülesandeks tehtud andmeid koguda kaitseväe, kaitseliidu ja politsei kohta. Muude seas ka selgitada nimetatud meeskondade meeoleolu. Mässust osavõtnud sõdur Veltson seletab, kuidas pörandaaluste käskjalg N. Kask temalt teateid nõudnud kompaniide ja relvade arvulise suuruse ning paigunemise kohta. Peale kaitseorganide on luuratud veel sidevõrku, kus eriti on puütud selgitada side keskjaamade ja tähtsamate kaabel-boxide asupaiku jne. Üks kaitseministeeriumi staabi kallaletungijatest seletab, et ta on paar päeva enne väljaastumist käinud salga juhi ülesandel vaatamas, kui palju tunnimehi staabi kaitseks väljas on ja kus nad harilikult seisavad.
 Antud juhtnõoride järele pidid lõöksal-

kade organiseerijad sõjariistu koha peal muretsema, ostes endise Vene ja okupatsioonij vägedelt rahva kätte jäänud vintpüsse, padrumid ja revolvreid. Terrorist Valk räägib muu seas, et ta kaitseväelastelt tahtnud sõjariistu, eriti käsigranaate, saada. R. Veimer ütleb, et oma kollektiividele ülesandeks teinud kaitseleitlastelt sõjariistu saada. Kõik need abinõud pole aga kaugeltki tarvilikku jagu sõjariistu annud, kuna ostetud vintpüssid kauaaegselt maa sees seismisest ehk mujal varjatult lebamise tõttu alaväärtuslikkudeks osutunud. Teatavasti olid mässajatel pea sõjariistadeks Colt-Thomsoni süsteemilised pistol-kuulipildujad, parabellumij süsteemil. revolvrud ja Prants. süst. käsigranaadid. Kust ja kuidas need sõjariistad siia sattusid — seda näitavad juba küllalt selgelt eelpool toodud üle piiri tulnud terroristide seletused. Sama asjaolu tõendab veel Heidemann'i juurest leitud kiri, milles üks Heidemann'i agent piiri läheduses teatab, et ta on käinud piiril kohtasid vaatamas, kust võiks sõjariistu üle tuua ja nimelt kuulipildujaid.

Selles ettevalmistuse perioodis on püütud kõigi abinõudega kaitseväelasi oma poole suuremal arvul meelitada. Veimer räägib, et temale on pörandaalune Roobas ülesandeks teinud sõdurid teatavatest väeosadest leida, keda võiks ära kasutada. Tal olevat korda läinud kolme kaitseväelasega tutvust teha, kuid ainult üks neist, madrus Tiivas, olevat veel järgm. korral kokkusaamisele tulnud, teised aga hoidnud eemale. Tiivas aga olnud väga saamatu, isegi artiklid, mis olnud määratud „Punase sõduri ja madruse“ jaoks, kirjutanud Tiivas neile vastuvõtmatu stiilis ja kujul ning neid tulnud põhjalikult ümber töötada, kasutades Tiivas'i artiklist ainult paari nime.

Teiste kaitseväelaste hulgas kihutus-töötajate Kask'i ja Valk'i itegevusel pole ka paremaid tagajärgi olnud. Seda puudust on püütud sellega parandada, et osa mässajatest mässu puhul pidid kaitseväge vormi riietuma. Selleks on ostetud täiturult vanu sinelid, kuna pörandaalustes töökodades on valmistatud sõduri ja ohvitseri mundrit kujutavad rinnaesised ülhes kraega ning mütsed.

Kõik need ettevalmistustööd pole arenenud kaugeltki nii libedalt, nagu seda piiri taga asuvad mässujuhid lootsid. R. Veimer räägib, et teda võeti igal pool suure

umbusaldusega vastu iga väiksema abi eest tulnud rahalist tasu maksta suuremates summades, kuna raha eest töötavaid isikuid pole võinud täie usaldusega võtta, sest need püüdnud alati liialdada ja kogu olukorda roosilisemates värvides näidata. Nii kinnitanud nende käsualune Valk, et üks kaitseväge osa esimese kutse peale korraga välja astub, kuna mässu ajal sama väeosa ühevääriliselt teistega mässu mahasurumisest osa võtnud. Valk omakorda süüdistab pörandaaluseid, sest viimaste käsutada olnud suuremad rahasummad, mida nad oma isiklisteks otstarveteks tarvitanud, kuna tegelikkudele korraldajatele antud naeruväärilised summad käsutada.

Viimasel paaril nädalal enne väljaastumist töötab pörandaalune peakorter närviliselt. Pea igapäev peetakse koosolekuid ja korraldatakse kokkusaamisi Kristiinenthali heinamaal, Pärnu mnt. (Järve jaama läheduses) ning Liiva pooljaama juures. Pörandaalused „kindralid“ päriavad aru salkade organiseerijalt organiseerimise töö üle ning antakse juhtnööre. Valitakse välja usaldusarstiks welsker Vaimel, (kes nimetas end Dr. Poljakov'iks), keda tutvustatakse tulevate sündmustega ning käsitakse valida tarvilik arv halastajaõdesid. Apteekidest ja rohu kauplustest ostetakse suuremal arvul joodi-tinktuuri ja sidumisabinõusid jne. Nädal aega enne väljaastumist tehakse salkade organiseerijatele ülesandeks salkade koonduskorterid välja valida. Koonduskorterid pidid asuma võimalikult selle punkti läheduses, missuguse valdamine oli salga ülesandeks tehtud. Nii asus Toompea valdajate kogumise korter Toompeal, Rahukohtu tän. nr. 2, sõjakooli kallalitungijate oma Kristiinenthali heinamaal, Reimann'i majas. Tankide kompanii ja sidepataljoni kallalitungijate korter — Gilde tän. nr. 1. Politsei ratsareservi kallalitungijaid ei saadud ühte korteri ära mahutada, selle tõttu olid siin kaks korteri Heeringa tän. nr. 15 ja W. Arehna tän. 28.—29. nov. hakkavad sõjaväelised „spetsid“ üle piiri valguma. Samal ajal tehakse salkade organiseerijatele ülesandeks lõöksalgad 30. nov. õhtul valitud korteritesse koosoleku ettekäändel kokku koguda. 29. ja 30. nov. antakse teiste linnade ja maakohtade organisatsioonidele ja organisaatoritele lõpuliikud juhtnöörid, kuidas nad peavad tegutsema ning leppekõned ja märgid, milledega mässu ajal

üksteist telefoni teel asjakäigu üle informeerida.

Lööksalkade kogumine on sündinud 30. nov. kella 17—22-ni. Osavõtjatele ei teadustatud kogumise korterite üle, vaid määrati kokkusaamised tänavatel, kust neid teejuhid viisid korteritesse. Teejuhtideks on olnud peaaesjalikult naisterahvad, kes hiljem samadesse korteritesse ka sõjariistu on toonud. Kõigi korterite juures olid sõjariistus mehed, kes selle järele pidid valvama, et keegi enam ei lahkuku. Kella 23 ajal lahkuvad korteritest salkade juhid, et põrandaaluselt peastaabilt viimaseid juhtnõure saada. Salkade juhtide koosolekul (Kadaka tee nr. 9) tutvustatakse kõiki mässukavaga ja antakse lõplikud juhtnõured ja ülesanded. Samal ajal õpetavad üle piiri tulnud „spetsid“ lööksalkade koonduskorterites koosolijaid sõjariistadega ümber käima ning tutvustavad kodusõja taktika ja strateegia iseäraldustega.

Terrorist Hans Viks seletab, et nende salga koonduskorterisse ilmunud kella 22 ajal (30. nov.) keegi võõras isik, kes nagu ta ise seletanud, ülepiiri tulnud. See isik õpetanud neid parabellumi- ja nagaani-süsteemiliste revolvritega ning käsigranaatidega ümber käima; muu seas seletanud ta, et majasse tormates (nimetatud salga ülesandeks oli eeluurimise vangimaja valdamine vangide vabastamiseks) tuleb esimene kaitsja maha lasta, selle järele jooksta teised kaitsjad juba ise laiali. Käsigranaati käsinkinud aknast sisse visata, kui aga lagedal tulla tarvitada, siis ise peale granaadi viskamist kohe maha heita. Toompeal tegutsenud terroristid Himberg ja Kõtsi seletavad samuti, et üks tundmata mees, kes nende arvates pärit piiritagant, näidanud kuidas revolvritega ja käsigranaatidega tuleb ümber käia, kus juures seletanud, et peale Toompea valdamist tulevad kõik Toompeale ilmuvad ehk selle läheduses liikuvad inimesed kinni pidada, kui nad aga seda ei tee, siis nende peale tuld anda. Muude seas kinnitanud sama isik: „Meil on tarvis ainult üks «СУТКИ» võimul püsida — siis on asi korras.“ (?)

Terrorist Proomann'i seletuse järele jutustanud sama isik veel mõned juhtumised Vene kodusõja päevilt, näidates, kuivõrd kergesti võib riigipööret läbi viia, kui aga julgelt selle täitmisele asuda.

Ühe sõjaväe ühendatud õppeasutuste juures tegutsenud terroristi taskust leiti

muude seas Verhovsky taktika õpperaamat. Nähtavasti on siin ühe noorema sõjaväelise „spetsiga“ tegemist, kellel tarviline juhtimise staash ja kogemused puuduvad, missuguseid püüdis nimetatud õpperaamatuga täiendada. (Raamat oli lahti murtud leheküljel, kus algab: «... наступательный бой.» Samuti leiti Vilmsi tänaval surmasaanud terroristi G. Kreuks'i juurest raamat «Подрывное дело», millest nähtavasti näpunäiteid otsiti.

Kuid ka sel viimasel minutil nähtavasti ei olnud juhid kindlad kogunud terroristide meelekindluse üle, sest pea kõik tabatud terroristid seletavad, et neile sel saatuselikul ööl ka veel salkade juhid seletanud fascistisest riigipöördest, mida kavatseda Eesti kodanlus lähemal ajal toime panna ning mille vastu kõik demokraatiliselt mõtlevad elemendid peavad välja astuma.

Et politseivõimude vahelisegamist ära hoida, selleks püüti anda koosolekutele mingisugune perekondlike peo ilme (sünnipäev jne.). Selles mõttes olid ka koosolekute ruumidesse lõõtsapillid ja muud mänguriistad toodud, kuna korterite esimestes tubades söögilaud olid tarviliste suupistete ja napsidega üles seatud.

Kella 4—5 ajal (1. det.) on salkade juhid tagasi jõudnud ning nüüd anti ka kõigile koosolijatele tegevuse kava teada, laotati ülesanded oma vahel ning kella 5 ajal asuti ülesannete täitmisele.

V.

Kõigi tundemärkide järele otsustades oli mässu organiseerijatel kavatsus:

1) Vallata tähtsamad juhtimise ja sidekeskkohad (kaitseministeerium, Riigikogu ja Valitsuse hoone, telgraafi-telefoni keskaamad ja raudteejaamad);

2) sv. üh. õppeasutuste õpilasi, politsei ratsareservi ja jaoskondi hävitada ning laiali pillata;

3) ühte ehk rohkem tanke oma võimusesse saada, kuna teisi ajutiselt liikumisvõimetuks teha, ja

4) riigi kõrgemaid ametnikke ja ohvitseri hävitada nii palju kui saab (sündmused Toompeal, 10-da rügemendi kasiinos ja Balti jaamas ning kapten-major Stern'i mahalaskmine tänaval).

Kõike seda loodeti ootamata sõjariistus kallaletungimisega läbi viia, milleks muidugi ka mässu alguseks valitud moment (kell 1/6 hommikul) oli kõige soodsam. Selle esialgse kava teostamise järele loo-

deti juba juhtideta jäänud sõdureid oma poole meelitada, millele osa mässajate riietumine kaitseväe vormi kaasa pidi aitama, ning vabrikutesse tööle ilmunud töölisi tänavale demonstratsioonile tuua. Et väljaspoolt Tallinnat asuvate väeosade kohaletoomist takistada, selleks lõhuti Mustajõe ja Vasula sillad raudteel. Kõige sellega loodeti, nagu Toompeal tegutsenud terroristide juht kinnitab, „vähemalt üks «сутки» võimul püsida — siis on asjad korras“. Kuidas pärast seda ühte «сутки» loodeti revolutsiooni süvendada, selle kohta räägivad mõned ülepiiri tulnud terroristid, et R. Vakmann neile Piiteris seletanud, nagu oleksid piiri taga terved löök-salgad valmis, kes parajat aega ülemine-miseks ootavad. Samuti seletab sv. ühen-datud õppeasutuste juures tegutsenud ter-rorist: „Kogumiskohas pidas keegi musta-verd meesterahvas kõne, ütles et üle Eestimaa algab kell ¼6 kommunistide sõjariistus väljaastumine. Samal ajal pidid ka üle piiri abiväed tulema.“

Mis puutub aga eelpooltoodud mässajate tegevuskavasse esimesel päeval, siis oli see liiga julgelt heade lootuste peale rajatud. Viimased baseerivad aga, nagu Veimer kinnitab, raha eest töötavate agentide ebaõigetele ettekannetele. E. Vakmann'i ja Lillakas'e seletuse järele kinnitanud neile Anvelt veel 29. nov. õhtul, et Tallinnas võtvat väljaastumisest osa 2000 mehe ümber, sellele lisaks ühineda mässajatega suurem osa kohalistest väeosadest ning töölisel tingimatult. Tegelikult oli aga mässust osavõtjate arv ühes üle piiri tul-nutega 250—300 mehe ümber. Kuidas sar-nane vahe tekkis, selle kohta räägib Lilla-kas, et isegi Richard Vakmann, kes oli lubanud 15 kooliõpilasest koosneva löök-saiga tuua, toonud endaga ainult 3 kooli-poissi kaasa. Samuti jäid tööliste hulgas mässu ajal rahulikult tööpinkide juure.

Kui suur see sõdurite ja madruste revo-lutsiooniline vaimustus õieti oli, mille üle põrandaaluste „Kommunist“ ja „Punane sõdur ja madrus“ oma lehekülgedel nii-palju räägib, seda näitavad kõige selge-malt 1. detsembri sündmused, kus nii üksi-kud sõdurid kui ka väeosad täies koos-seisus kaljukindlalt Vabadussõjaga kätte-võidetud riiklise iseseisvuse ja rahva soo-vil maksma pandud demokraatliku riigi-korra kaitsevõimel seisid ning igale kallale-tungijale täägi ja kuuliga vastu astusid. Samal ajal aga unustasid terroristide sal-

kade juhid ja nende peastaap, et väide „küllalt on esimese sõjariistus vastuastuja mahalaaskmisest — siis jooksevad teised ise laiali“ — ka täies ulatuses on nende eneste kohta maksev.

VI.

Kuidas terroristliste salkade tegevus arenes, selle kohta on juba ajakirjanduses, eriti „Sõduris“, pikem üldvaade toodud. Siin kohal peatume ainult mõne üksikasja juures.

Mässajate „peastaap“ asus Tõnismäel, kus tegutsesid Jaan Anvelt'iga eesotsas 17—18 isikut. Sel ajal, kui Anvelt terro-ristliste salkade juhtidega koosolekut pi-das ja üksikuid löögigruppe käis kont-rolleerimas, on Erich Vakmann ühes Lillakas'ega staabi tegevust hakanud kor-raldama, valmistades kõige pealt kirja-planke nurgakirjaga: „Tööliste, sõdurite ja madruste revolutsiooni komitee“ ning „Revolutsiooniliste vägede staap“. All-kirjade jaoks on seatud kokku liikuvast kummitähestikust tehtud stambid pealkir-jadega: „Tööliste, sõdurite ja madruste revolutsiooniline komitee“ — ning „Revo-lutsiooniliste vägede staabi ülem“. Kella 5 ajal (1. XII.) on ilmunud Anvelt staapi, kus ka kohe esimese korralduse annud: „Teid on siin palju koos. Minge tehke Einbund vagaks. Ta elab Kaevu tänav üks. Kas Teil on käsigranaate?“ Kuidas minister Einbund'i korteri kallaletungi-mine tegelikult sündis, see selgub lähemal ajal selle süüteasja harutamisel kohtus. Üle piiri asuvad Eesti kommunistide häälle-kandjad tõttasid kohe peale 1. detsembri mässu kinnitama, nagu oleksid Eesti „töö-rahva hulgas“ ja „rakus käed“ valanud oma viha Einbund'i, kui endise siseministri peale. Selle „vihavalaja Eesti töörahva hulga ja rakus käte“ isiklik koosseis on siiski väga omapärane: Põlluroos nime-tab end artistiks (rahvusvaheline), Lilla-kas ja Käär on üle piiri tulnud ning Vak-mann, Pavel, Stein ja Klaaser — kauban-duskooli õpilased. Kõigil neil võib Eesti töörahvaga ainult niipalju ühist olla, et nad kas ajalehtedest ehk juttudest Eesti töö-listest kuulnud, või koguni neid tänaval näinud, kuid rakud nende kätel võisid küll ainult saunas vihtlemise juures tekkida.

Kella ½6 ajal on „peastaabi“ poolt veel üks auto 6 mehega Tondile saadetud sõja-riistu tooma (Peastaabi eelduste järele pidi auto kohale jõudmise ajaks Tondi juba

nende võimuses olema). Saadetud mehed ei saanud oma ülesannet täita, sest vahepeal kihutati sv. üh. õppeasutustele kallaletungijad laiali ja autos sõitev seltskond vangistati.

Edaspidine „peastaabi“ tegevus on selgusetu. Anvelt võtab kogu oma ihukaitsväe ja liigub nendega Endla ja Villardi tänavat kaudu Telliskivi tänavale, tappes teel postilseisvaid kordnikke. Vastutunud tööliste soovitatud priisimaja juure sõjariistade saamiseks koguda. Telliskivi tänaval pakutakse ühe vabriku tööliste sõjariistu, mida need aga vastu ei võta. Selle järele minnakse Balti jaama, kus Anvelt korralduse teeb kinnivõetud ohvitseridelt sinelid ja saapad maha võtta — ning teise ilma saata. Samal momendil aga ilmub jaama ette üks rühm kaitsväge jaamas korda järele seadima. Anvelt ühes Lillakas'e ja Käär'iga jooksevad Pelgulinna. Lillakas'e seletuse järele olnud Anvelt väga vihane operatsiooni ebaõnnestumise üle Balti jaamas. Teel tulnud neile üks meriväe ohvitser (kapt.-major Stern) vastu ja Anvelt lasknud selle maha. Edasi saanud „peastaabi“ mehed alles 1. XII. õhtul Vakmann'i korteris kokku. Lillakas ja Käär on juba kogu sellest jandist tüdinenud ning otsustavad oma sammud jälle piiri poole seadida. Anvelt ei ole aga veel kõiki lootusi kaotanud, vaid, nagu Lillakas ja Käär räägivad, oodanud abi väljastpoolt.

Toompea valdamisel tegutsenud terroristide kogumiskohaks oli Rahukohtu tän. nr. 2. Osavõtjatele on kästud Kaarli kiriku puisteele ja Baltiski maantee otsale ilmuda, kust neid teejuhid juba eelpoolnimetatud korterisse töid. Salga suurus oli 20 mehe ümber. Suuremalt jaolt n. n. „Dobrofloti“ töölisel. Salgajuht, nagu osalised seletavad, olnud ülepiiritulnu. Enne väljaastumist on kolm meest riietunud sõduri vormi, siis jaotatud salk kahte ossa, kusjuures ühele osale ülesandeks tehtud Riigivanema maja, teisele Riigikogu ja Valitsuse hoonet vallata. Tabatud terroristi Rett'i seletuse järele arenenud sündmuste kõik Toompeal neile väga hästi, kuid suurem osa salga liigetest poetanud end ükshaaval varju ja kui üks väeosa soomusautoga Toompeale ilmunud, siis pole tema enam muud saanud teha, kui hüpanud läbi akna Schnell'i tiigi poole välja.

Sv. üh. õppeasutustele kallaletungijate kogumiskohaks oli Reimann'i maja Kristii-

nenthali heinamaal. Anvelt'i kinnituse järele pidanud sinna koguma 200 mehe ümber, kuid tegelikult oli ainult 50 ümber, nende seas palju „Dobrofloti“ töölisi ja üle piiri tulnud isikuid (Estrang, Sander j. t.). Sellele bandele anti muu seas ka püstol-kuulipilduja ligi.

Nagu osalised seletavad — on kogu Kristiinenthali heinamaa kogumise perioodil ja hiljem vahtisid täis olnud, kes kontrollerinud kogunevaid isikuid, et kutsumata külalisi sekka ei satuks. Kella 4 ajal käinud Anvelt ise ka seal ja ütelnud paar sütitavat sõna. Väljaastumise eel riietunud paar meest ohvitseri ja 7—8 meest sõduri mundritesse. Pealetungimisele asunud kahes lööksalgas. Üks kadettide kasiino peale, kus korrapidaja ohvitser asub, teine kadettide eluruumi peale. Peale selle pandud vahid igale poole välja, kes majadest põgenejaid pidid hävitama. Kadettide eluruumi sissetunginud terroristidele ei pakkunud ju iseäralist raskust magavaid noori koolikasvandikke Colti kuulipildujatest ja parabellumitest lastes maha tappa. Nii pea, kui aga teisel korral asuvatest õpilastest mõned püssidega trepile ilmusid — oli ka terroristide „revolutsiooniline valmustus“ lõppenud, ning kogu bande põgenes tuld teed tagasi.

Kaitsemisteeriumile kallaletungijad olid koondatud Laiale tänavale nr. 7. Kella 5-eks (1. dets.) olid siin koos 25 mehe ümber. Salga juht ja paljud osavõtjad olnud üle piiri pärit (viimaste hulgas sai ka J. L i n d s m a n n kallaletungimisel surma, kes oli riietunud kaitsväe vormi). Asjaosaliste seletuse järele tehtud neile ülesandeks maksu mis maksab sõjaväe telefoni keskjaam vallata.

Politsei ratsareservi kallaletungimisest võtsid osa kaks terroristilist salka, kes olid koondunud Heeringa tän. nr. 15 ja V. Arehna tän. Siin tegutsenud terroristide seas etendavad jällegi „Dobrofloti“ töölisel (Jarotski, Ivanov j. t.) domineerivat osa. Siin on tegutsenud ka põrandaalune kuulsus G. K r e u k s. Politsei ratsareservi juures tegutsenud terroristidel oli muu seas ka püstol-kuulipilduja kasutada.

Maalennu divisjoni kallaletungijate terroristide koosseis on väga mitmekesine. Salga organiseerijaks on siin 1921 a. N. Venemaalt optandina tulnud Chr. G r ü n b a c h (teda hüüti „Kituks“), ameti poolest kingsepp. Salga sõjaväeliseks juhiks oli Grünbach'i kälimees Villem R o b a c h, kes mässu ajal tegutses ohvitseri vormis.

Robach on teeninud punaväes, 1920 a. lõpetanud seal lendurivaatlejate kursused ja 1921 a. tulnud optandina Eestisse. Salga reameesteks olid Grünbach'i õemees Ferd. Pilt — kes samuti optandina 1921 a. siia tulnud, Otto Tüürmann, J. Küttine. Asjaosaliste seletuste järele tulnud leitnandi vormis isik (V. Robach) 1. dets. kella 4—5 ajal salga kogumiskohta (Narva maant.), tuues enesega kaasa kartongis 11 revolvrilt ja 6 käsigranaati ning ütelnud, et nüüd algab väljaastumine kodanlise korra vastu. Sama isik seletanud edasi: „meie ülesanne on 2. pol. jaoskonda ja lenn väge oma alla võtta. Kallaletungimisel püüda salaja hoonetesse tungida ja magamise pealt inimesi kahjutuks teha. Telefonitraadid igal pool puruks rebida.“

Jõudes 2. politsei jaoskonna juure, on kõige pealt paar käsigranaati aknast sisse visatud, samuti ka revolvrimest aknast sisse lastud. Siis tormatud sisse. Jaoskonna ruumidest lahkudes on võetud püssa, kus juures „Kitu“ (Chr. Grünbach) jaoskonna ruumidest välja tulles vandunud: „Mitte ühtegi ei saanud kätte, kõik kuradid olid jalga lasknud!“ Lasnamäele minnes on kõik vastutulevad eraisikud kinni peetud ja läbi otsitud, millistel toimetustel jällegi „Kitu“ väga agar olnud. Kadriorgu jõudes on Robach oma bande edasiliikumist korraldanud kõigiti taktika nõuetele vastavalt, saates ette ja taha piilurid. „Rusalka“ juures on selle bande peale sattunud kaks piirivalvurit, kes olid oma ametkohuste täitmisel. Üks neist lasti otsekohe maha, kuna teine vangistati ja Lasnamäele kaasa võeti. Ühe tabatud asjaosalise seletuse järele arenenud Lasnamäel kogu tegevus algul hästi. Sõdurid on tabatud ühe pealt, „Kitu“ pidanud seal kõne, mille peale ka, nagu kord ja kohus, internatsionaali lauldud. Korraga teadustatud aga ühe väeosa lähenemisest linna poole, mis peale mässulised laiali valgumud. Juhid jooksnud kohe lennukite juure ja sundinud lendureid revolvriga ähvardades lendu tõusma, et üle piiri põgeneda. Tema ise pole ka enam aega viitnud, vaid hakanud eemale hoidma. Linna poole kuulnud ta laskmist, mispärast ta Seamäe rappa jooksnud, kus terve päeva uitanud ja alles pimedas tagasi tulnud.

10-da ial. rüg. kallaletungijatele, kes olid koondatud Odra tän., oli ülesandeks püüda nimetatud väeosa sõdureid oma poole meelitada, milleks kuulus fascistilise

hüdaohuga kollitamine tähtsamaks abinõuks pidi olema.

Auto-tankide kompanii, sidepataljoni ja tankide garaashi kallaletungimisest võtsid osa kaks terroristilist salka. Üks, mis oli koondatud Gilde tänavale, pidi tanke püüdma oma võimusesse saada. Samal ajal salk, mis oli koondatud Dreevingi tän., pidi tankide komp. ja sidepataljoni meeskondi ruumides kinni pidama. Sellele salgale oli pistol-kuulipilduja ligi antud. Salga juhiks, nagu Arbon kinnitab, olnud keegi venekeelt rääkija isik, kuna salga organiseerimises põrandaaluste ustavam käskjalg N. Kask tegev olnud, kes optandina Venemaalt tulnud. Kask on varemalt olnud N. Venemaal, Permi kubermangus, tööliste ja talupoegade inspekteerimise jaoskonna raamatupidajaks ja mõnede töenduste järele samas kub. mingisuguse komissari kohal Beresini nime all. Samast salgast olid osa mehi määratud 10-da rüg. staabi valdamiseks, kes ka staabi juures asuvas kasiino ruumis 3 magavat ohvitseri maha tappis. Kogu salga edaspidine tegevus sai aga kaitseväelaste tegevusesse astumisega otsekohe likvideeritud.

Balti jaamas ja kitsarööpalise raudtee peajaamas ning postkontoris oli terroristide tegevusel alguses edu ja neil oli võimalus kaitseta riigiametnikke tappa, kuid kaitseväelaste kohalejõudmisega seati ka neis punktides kord jalule.

Otsustada, kui võrd hästi või halvasti nii peastaap kui ka „ülemjuhataja“ Anvelt ise ning üksikud terroristilised lööksalgad mässu ajal tegutsesid — pole meie vaid põrandaaluste leivaisade asi. Ja nagu näha, ei hinnata piiri taga asuvate Eesti kommunistide juhtide poolt seda tegevust kuigi kõrgelt. J. Palvadre, kel 1. dets. mässu ebaõnnestumine väga südamelähedal näikse olema, kirjutab „Edasis“ nr. 45 — 24, veebr. 1925 a., otsekohele, et 1. dets. juhid ei ole suutnud olukorda hinnata, lasknud end väikekodanlikest tunnetest petta (nähtavasti on Palvadre'l kahju, et Balti jaamas ei ole sinna üksikhaaval ilmunud ohvitseri otsekohe maha lastud, ja tema arusaamise järele on mässajate poolt veel vähe inimesi maha tapetud), ja ei ole osanud revolutsiooni arenemist ning käiku juhtida. Need, Eesti kommunistide strateegi väited võivad ju kõik väga õiged olla, kuid siin tegutsenud terroristid-reamehed on siiski teisel arvamisel. Terrorist Hans Viks, kes oli

põrandaalustele üheks suuremaks usaldus-meheks, seletab, et kommunistide juhid põranda all ja üle piiri olevat küll vahvad teisi ässitama, kuid kardetaval silmapilgul katsuda ise kaugemale hoida. (H. Viksi korteris peatusid alati salaja üle piiri tulnud isikud — nähtavasti oli tal võimetus nende isikliste omadustega tutvuneda). Terrorist T a m b e r g räägib, et põrandaalused oskavad küll töölisi taga kihutada ja ässitada, kuid mässu ajal pole suuremaid mehi nähagi olnud. Anette H a l l m a n n, kes ka mässust tegelikult osa võttis, räägib, et nende juht, kes kogumiskohas nii hästi rääkinud, siis, kui paugud käima hakkavad, kohe kadunud. August S e p p seletab — kommunistide juhid oskavad küll väga hästi rääkida, et nad on tööliste kasude kaitsjateks, ning töölistelt nende väikesest palgast iga kuu suuremaid summasid organiseerimise heaks sisse nõuda, kuid senini pole nad veel midagi tööliste kasuks teinud, vaid ümberpöörduvalt, palju töölisi 1. detsembri mässuga õnnetusse viinud. Mässu ajaks pole suuremad juhid üldse siia tulnud, kuna siin tegutsenud juhtidele peale mässu võimaldatud küll laevadel küll lennukitel üle piiri pääseda, kuna nemad (väiksemad mehed) saatuse hooleks jäetud ja nüüd ka piiri taga astuva suuremate meeste tegude eest vastutust peavad kandma. Isegi põrandaalune tegelane R. Veimer, räägib: „piiri tagant on väga hea ette kirjutada — tehke nii ja tehke naa — kuid tulgu katsugu enne põranda all töötada ja niisugustes tingimustes, kus Teid igal pool umbusaldusega vastu võetakse.“

K ä g u, kes oli tulnud „iseseisvuse ikke all ägavale“ (kommunistilise terminoloogia järele) Eestimaale varajast kevadet pommitide ja granaatidega kuulutama, küsimuse peale, miks need suuremad vennad nagu Pöögelmann, Palvadre ja teised ka siia ei tulnud — seletab: „need mehed oma

nina niisugusel momendil põletama ei tule. Nad tulevad siis, kui komissari kohad on valmis“. Kuid sealsamas, püüdes oma kommunistlik meelekindlust näidata, lisab Kägu juure: „Need suuremad mehed tulevad siis, kui siin tarvis on pooma hakata.“

Piiri taga ilmuv „Klassivõitlus“ püüab kinnitada, et mässust osavõtjad ei ole osanud sõjariistadega ümber käia ning selle tõttu olevat ka kogu 1. detsembri riigipöörde katse ebaõnnestanud. Ei saa salata, et siin „Klassivõitluses“ ka oma jagu õigus on, sest sarnast osavust laskmises, nagu seda üks minister Einbundi korterile kallale tungijatest üles näitas, sihtides nimetatud korteri alknasse ja tabades seal juures oma kõrvalseisvat terroristi (Pölluroos'i), ei saa väga kõrgelt hinnata. Kuid sarnaste põhjenduste ülesseadmine tuletab meele tuntud „roopaseadja otsimist“. Arusaadav, et Eesti kommunistide juhtidel Venemaal on väga piinlik otsekoheselt öelda: „Eesti töörahva rõhuv enamus hoidis 1. detsembril meist eemale, kuna kaitsvägi täies koosseisus meile kõige ägedamal kujul vastu astus, sellega pole meie töö vilja kannud, ja selle peale kulutatud summad on maha visatud.“ Ei, Eesti kommunistide juhtidel niipalju kodanlikult julgust ei ole. Nad korrutavad oma vana tuntud laulu edasi. J. Palvadre, eelpool juba nimetatud „Edasi“ nr. 15 numbril veergudel kirjutab, et tulevikus tulevat Eestis riigipöörde katsetel Lenini õpetustest kinni pidada ja siis saavat juba puhas töö tehtud.

Sellepärast peavad meie riigi julgeoleku eest vastutavad asutused ja kodanikud, kellele meie riikline iseseisvus ja demokraatiline kord südame lähedal, valvel olema, et mõnel varajasel hommikutunnil meid jälle üle piiri tulnud terroristilised salgad oma parabellumitega ja käsigranaatidega ei üllataks.

Mõnda avalikust kõlblusjärelvalvest võitluses prostitutsiooni vastu.

Joh. Kokamägi.

Üks pahematest väärnähtustest, mis ühisel suuremate muudatuste juures, nagu sõda, revolutsioon jne. maad võtavad, on prostitutsioon, mis ühisel kõlblise hea korra ja kaudselt ka majanduslise käigu peale halvasti mõjub, sarnast mõju selts-

konna korra põhiolluste puudutamisega väga tõsiselt tunda andes. Oli ju see vana ajalreekas ning keskajal Hispaanias isegi üheks sotsiaal- ja riigikorra lagunemise teguriks.

Igal maal on nimetatud pahe vastu laia-

rinnalist võitlust organiseeritud, selleks spetsiaal ametkondi ellu kutsudes, ühtlasi tänavate ja muude avalikkude kohtade ning hotellide ja numbritubade järelevalvet korraldades valjude seadusandliste määruste järel.

Meil käsitatakse sellel järelevalve alal veel endiseid veneaegseid määrusi, mis täiendada tuleks, sest nad on ilma kindla plaanita ja ei vasta kaugeltki parandavatele nõuetele. Kõige selle juures erakorraliste aegade järeldusel, tegutseb laieneval käigul linnades kõlblise lodevuse aluspinnal kirgedega fantaseerimine, muutudes prostitutsiooniliseks müümiseks ja ostmiseks mis peale demoraliseeriva mõju veel kardetavaid haigusi laiali laotab. Selle vastu võitlemiseks puudub meie politsei sarnane organisatsioon, kes lõbunaisi väljaspool „lõbumaja“ üles leiaks, neid seitskonna korra tervendavate määruste tegelekuma täitmise alla paneks.

Nõndasama puuduvad ka kohased määrused alaealiste, hooldamise all olevate, kui ka abielus olevate naisterahvaste kohta, kes avalikule prostitutsioonile kalduvad.

Ühenduses kasvava prostitutsiooniga on ka viimasel ajal laialt maad võtnud enneaegsete sünnitamiste ja abortide tegemine, mis peale kõlbliste põhede hävitab tervist, produtseerides vigaseid ja sugunõrke inimesi kahjuks ja koormaks seltskonnale ja riigile.

Ka selle vastu on kultuurmaadel valjud seaduse määrused, mis iseäralise järelevalvega laienevad ämmaemandate ja sünnitusmajade peale, kuna sarnasest järelevalvest suur osa politsei kohuste hulka kuulub.

Huvitav on pilku heita selle keerulise võitluse peale sel alal, mis on sunnitud pidama sarnased kohad, nagu Pariisi linn, kus ühelt poolt võraste maade lõbunaiste suur sissevool ja eraelus laialine vabadus ja elukorterite puutumatuse, teiselt poolt tervishoiu ja kõlbluse kaitse tarvidus, kui ühes käidavamas ja lõbutsevamas maailma tsentrumis, kirjutab politseile valjumaid nõudmisi ette.

Peapunktides on need politsei järelevalve nõudmised järgmised:

1. Nimetatakse avalikuks naisterahvaks ja allub kui sarnane sellele nimetusele, kes andub avalikule prostitutsioonile.

2. Kõik naisterahvad, kes prostitutsioonile anduvad, kas teatava koha peal

või eraruumis, on seda asjaolu konstateeriva protokolliga objektiks, mille juures tema avalikkude naisterahvaste sunduslikule registreerimisele allub, kui ta ei soovi loobuda sarnasest eluviisist.

3. Registreerimine sünnib politsei ettekande peale omavalitsuse asutuste korraldusel.

4. Naisterahvad 18—20 a. vanaduseni ja abielunud naisterahvad registreeritakse vanemate ehk abikaasa teadmisel.

5. Alla 18 aasta vanaduse registreerimisele ei kuulu kui alaealised, vaid alluvad iseäralisele järelevalvele avaliku hoolekande korras.

6. Kõva arstiline järelevalve ja arstiline ülevaatus, kas alaline või perioodiline tervise järgi, prostitutsiooniliste kalduvustega naisterahvaste kohta, nõndasama ka avaliku hoolekande toetus, et neile võimaldada tagasi pöörata korralikku ellu.

7. On keelatud alaealisi naisterahvaid palgata joogikohtade teenistusse.

8. Keelatud pidada üksikuid joogikabinette avalikkudes joogikohtades.

9. Ka on keelatud avatleda prostitutsioonile naisterahvaid, kes teenistuskohalt lahkunud ehk muul viisil ainelisse kitsikusse sattunud. Keelatud neid sama sihiga joogikohtadesse teenistusse palgata.

10. Valju järelevalve sisse seada, et avalikud naisterahvad kunstliselt omale kliente ei meelitaks, nagu väljakutsuva ülalpidamisega tänavatel ja muil avalikel kohtadel, kuulutustega ajalehtedes jne. või sihiliste tutvustsobitajate kaudu.

11. Valju karistus türmi vangistusega iseäranis neile meesterahvastele, kes avaliku naisterahva sihiliku tutvuse sobitamise vahetalitajatena tegutsevad.

12. Iseäraline politseiagentuuri organisatsioon nende sihiliste tutvustsobitajate ja teiste kõlbluskorra vastu eksijate püüdmiseks ning jälgimiseks.

Sõja ajal, kui Pariis liitlaste väerinna keskkohana palju juhtumiste ja uudisteotsijaid igast imakaarest sinna kokku tõmmas, läks Pariisi politsei prefekt kõlbluse kaitstes isegi nii kaugele oma abinõudega, et kasutades oma erakorralisi õigusi, keelas muu seas ilmuda tänavatele, teatritesse ja teistesse avalikkudesse kohtadesse suure dekolteega kleitides ja meesterahvaste valgetes vestides, frakkides jne. Nõuti lihtsat riietamist ja keelati avalikus kohas väljakutsuvat ülalpidamist.

Sellest kõigest näeme, missugune võitlus on käimas kultuurmaades sugulise kõlbluse, kui ühiselu ja rahva terve organismi tarviliku elamisviisi ja sotsiaalkorra

tähtsa teguri kaitseks. Aeg oleks ka meil selle peale tõsisemalt mõelda ja sellekohaseid määrusi ajakohasemalt täiendama hakata seltskonna tervendamiseks.

Kuritegevus ja noorsugu Ungaris.

Poly Marczai-Gál.

Laps ja kuritegija! Nagu näib vastandid! Kuid siiski on viimaste aastate jooksul Budapest's iga aasta mitu tuhat last noorte kohtute ees seisnud. Iseenesest tekitavad küsimused: kust on need lapsed pärit? Mis on selle nähtuse põhjuseks? Milles seisavad need kuritööd?

Vargus, ümberhulkumine, armatsemine on põhjusteks. Mispärast harilikult noored tütarlapsed noorte kohtu ette peavad ilmuma. Mõnikord on süüalusteks üsna väikesed lapsed, isegi üheksa aastased. Siin kohal mõned näitused:

Väike A. on üheksa aastane. Vanematel on kuus last. Kui kohtualune kuueaastaseks sai, saatsid vanemad teda Budapesti tädi juure. Viimane oli hommikust õhtuni tööl, nii et lapse järele igasugune valve puudus. Laps hakkas ümberhulkuma ning kõiksugu meesterahvad, isegi vanad raugad meelitasid teda oma korteritesse. Varsti sattuski laps, kes ka suguhaigeks oli jäänud, noorte kohtu ette. Laps saadeti kasvatusmajja; praegu on tema 11 aastat vana, terve ja rõõmus. Näib, et tema oma mineviku on unustanud; tema on õnnelik ja õpib hästi.

Noore B. isa tuli maailmasõjast vigastatuna tagasi. Varsti peale tagasitulekut, tappis tema oma naise ära ja sattus vangimajja. Vanaisa hakkas last kasvatama, kuid andis ta varsti teenistusse. Teenistuses olles, varastas B. oma tööandjatelt raha, katsus selle rahaga mõnesuguseid ärikeseid teha ja sattus varsti igatpidi halvale teele. Vanaisa andis teda lõpuks noorte kohtu alla.

H. on kõrvallt vaadates mahajäänud laps nii kehaliselt, kui ka vaimliselt. Tema kaotas viieaastaselt oma ema ja jäi isa juure, kes temaga sugulisse ühendusse astus, kui tema alles kuueaastane oli. Hiljem võttis isa, kes muu seas ka suur joodik oli, teise naise, ja noor tütarlaps anti vanaema kasvatada. Mõne aasta pärast võttis aga isa oma tütre vanaema juurest tagasi oma juure. Vanaema, kes oli lapse edaspidise saatuse kohta suures mures,

läks noorte kohtu. Sellest ajast saadik on H. kasvatusmajjas ja ei taha tagasi koju minna, vaid palub, et õpetajanna teda adopteeriks. H. ülevaalpildamine on laitmatu.

See lühike ülevaade peaks vist iuba selgelt näitama (ja seda ülevaadet võiks lõpmatuseni täiendada analoogiliste juhtumistega), et laps, olgugi et tema süüaluseks kohtu ees figureerib, siiski sügavamalt vaadeldes süüta on. Ja veel enam: laps on patu ohver. Kuid kui meie nüüd seda konstateerime, siis tekiavad uued küsimused: kas võib veel ja kuidas võiks teiste pattude all kannatanud noore inimese kohta heaks teha seda, mis tema vastu patustatud ja teiseks — ning see küsimus on igas mõttes mõõduandev — mis võib ette võtta, et sarnased nähtused kaoks?

Mis puutub esimesse küsimusse, siis võib rahustava vastuse anda, et meie noorte kohtud meie kõige paremate sisseadete hulka kuuluvad. Kohtunikud käivad otsuste tegemisel inimesearmastaja põhimõtte järele, lähevad välja laste päästmise seisukohast. Kohtunik paigutab lapsi, kes kasvatamata ehk koeruse tõttu väikselts eksinud, peale valju noomituse vana ümbruskonda tagasi, kusjuures aga erilistele ametnikkudele ülesandeks tehakse lapse ja tema vanemate järele valvata. Tihti peale on sarnase talitusviisi tagajärg kõigiti rahuldav. Kui aga karta on, et ümbruskond võib halvasti lapse peale mõjuda, antakse laps kasvatusmajja. Kui lapsed on veel noored, siis on sarnase kasvatusmajja paigutamise tagajärjed suuremalt osalt otse üllatavad: näib nagu poleks midagi ühist lapse vahel, kes majja mõne aja eest tuli, ja lapse vahel, kes majjas mõnda aega elanud. Hoodis teine on lugu lastega, kes mitte täitsa noortena majja tulevad. Poisslaste juures on siiski tähele pändud, et vastavatesse tööosakondadesse paigutamise võib häid resultate anda, kuna tütarlaste juures, kes 13 aastaseks ja hiljem

kasvatustajaja sattunud, õige vähestel juhtumistel võib rahulolevaid tagajärgi konstateerida: abi tuli liig hilja, kõik töö on asiata. Mis kõige selle juures nii väga kurb on, on see asjaolu, et lõpuks ainuüksi laps, kes õieti süüta on, kannatab, kuna süüdlased ise karistamata edasi tegutsevad. Nii, näit., ei mäletanud väike A. neid mehi, kes teda oma juure olid meelitanud; nii ei saa ka peaaegu kunagi isa süüd kindlaks teha, kes noort tütarit suguliselt tarvitanud, sest isa ise ja teised perekonnaliikmed sellest midagi ei räägi kartuses tütarlapse „hea tuleviku“ eest.

Selge on sellepärast, et õige lahendamise ainult ühel teel on võimalik: pahe vastu peab nii võitlema, et tema üldse tekkidagi ei saa. Kui nüüd pahe põhjusi uurima hakata, siis selgub, et põhjuseks on: järelevalve puudus lapse kohta, halb ehk otsekohe hävitav kodune mõju. Selles juures on hädaohu lapsele ühesugune, kas tema vanemate, sugulaste või võõraste juures viibib. Siin aga peab seltskond appi tulema. Riigi organid: politsei ja kohus saavad ennast asiasse ikkagi alles siis segada, kui õnnetus iuba on juhtu-

nud. Seltskond peab ise mingisuguse organisatsiooni looma, kes võiks järelevalve ülesandeid hästi ja tagajärjerikkalt teostada. Hästi on sarnane seltskondlik organisatsioon läbi viidud Inglismaal, kus sotsiaallsete küsimuste lahendamise üldse eeskujulisel kõrgusel seisab. Peaaegu kõik n. n. leisureed classes liikmed, s. o. inimesed, kes puudust ei kannata, niihästi võimalikud ja kooliõpetajad, kui kirjanikud, ärimehed, panga tegelased jne. jne. on omale ühe vaese perekonna valinud, kus nemad pea iga päev õhtul käivad. Selle läbi näevad nemad kõiki puudusi ja halbtusi perekonnas, võivad seal, kus vaja, aidata ja neid usaldatakse, küsitakse nõu jne.

Meil Ungaris tekkis sõja ajal midagi sellesarnast. Asutati Saksamaa eeskujul vabatahtlikkude eestkostjate institutsioon, kus juures eestkostjad nende perekondade eest pidid hoolitsema, kes ennast vaestekohutis olid üles annud, s. o. meie organisatsioon astub alles siis jõusse, kui õnnetus iuba inimesi on tabanud, aga mitte nii, nagu Inglismaal, kus õnnetuste ärahoidmiseks jõudu mööda kaasa aidatakse.

Ametlik osa.

Politsei peavalitsuse ülema käsukiri 18. märtsist s. a. nr. 18:

Siseministri resolutsiooniga 11. märtsist s. a. on Tartu linna politsei 1. jaoskonna ülem Johannes Kodres kinnitatud Tartu maakonna politsei ülema abiks ametisse astumise päevast arvates.

Siseministri resolutsiooniga 18. märtsist s. a. on Jakob Vares määratud Põlva maakonna politsei ülema kohusetäitjaks teenistusse ilmumise päevast arvates.

Siseministri otsusega nr. 567 — 13. märtsist s. a. on kriminaalpolitsei Rakvere jaoskonna ülem Eduard Sernov määratud kriminaalpolitsei Tallinna jaoskonna ülemaks, ametisse astumise päevast arvates.

Tallinna linna politsei 3. jaoskonna Lasnamäe abijaoskonna ülemaks on kinnitatud reservleitnant Eduard Känd. 12. märtsist s. a. arvates.

Võru maakonna politsei 2. jaoskonna ülema k. t. Vatter on kinnitatud sama jaoskonna ülemaks, 15. märtsist s. a. arvates.

Kriminaalpolitsei Tallinna jaoskonna van. ametnik Andres Anierile on määratud 3000 marka autasu hoolsa ja energilise töö eest, mille tagajärjel tulesüütajad avalikuks tehtud.

Võru maakonna politsei Misso valla raiooniülemale Johannes Mõrdile on määratud 2000 marka autasu energilise tegevuse eest r.-ül. Sulgi mõrtsuka tabamisel.

Siseministri otsusega 18. märtsist s. a. on kaitsepolitsei osakonna registreerimise toimkonna ülem Andres Purri määratud kriminaalpolitsei Rakvere jaoskonna ülemaks teenistuskohale ilmumise päevast arvates.

Käskkirjaga Tallinna linna politseile 21. märtsist s. a. nr. 16

on määratud 6. jaoskonda raiooniülema kohusetäitjaks Wassili Kornienko, arvates 23. märtsist s. a.

1. jaoskonna raiooniülema kohusetäitjaks on määratud Wladimir Nemmert, arvates 13. märtsist s. a.

Käsu kirjaga Tartu linna politseile 17.

märtsist s. a. nr. 10

on määratud politsei teenistusse politsei I. jaoskonna raiooniülema kohustetäitjaks Nikolai R a t t a s, arvates teenistusse astumise päevast.

Kokaiini töbi.

Kokaiini tarvitamine, mis enne sõda laiematele hulkadele tundmata oli, on sõja ajal ja peale sõda kohutaval viisil maad võtnud; see on kahtlemata töbi, mis suuremates linnades võib otse hädaohtlikuks saada rahva tervishoia suhtes. Kui suures ulatuses see töbi võib laiali laguneda, näitab, võib olla, kõige paremini Berliin.

Arusaadavalt ei teata sellest avalikkuses palju ja ainult mõne kohtuprotsessi läbi ehk mõne suurema kokaiini müügikoha avalikustegemise tõttu saadakse mõnikord teada, kuid võrd õhkkond õieti juba kihvitatud on. Kriminaalpolitsei, kellel ju esimeses järjekorras ka selle pahega tuleb tegemist teha, on pidanud Berliinis erilise osakonna looma kokaiini müümise ja keelatud tarvitamise vastu võitlemiseks, see on n. nim. osakond A II Berliini politseipresidiumis.

Kõige pealt tõendavad kriminaalpolitsei käes olevad andmed seda, mis üldiselt juba teada, et kokaiini tarvitamine kõikides kihtides laiali lagunenud on: vanad ja noored, rikkad ja vaesed, naised ja mehed on kihvti mõju alla sattunud: eriliselt on aga viimasel ajal noored inimesed hakanud kokaiini tarvitama. Samuti on tähele pandud, et kokaiini ühetasaselt kõikides linnaosades tarvitatakse, niihästi kõige paremates ja jõukamates linnajagudes, kui ka kõige vaesemates ja viletsamates. Kes kord selle pahe küüsi on sattunud, hävitab ennast niihästi tervislikult, kui ka majanduslikult. Viimased rahad antakse kokaiini ostmiseks välja, kui ka söömiseks ja riietamiseks raha ei jätka. Kriminaalpolitsei on paljudel kordadel kindlaks teinud, et noored mehed ja naised teatud kohvikuid üles otsivad, et aga viimase väärtasja eest kokaiini ehk „koksi“ osta, nagu kihvti asjast huvitatud ringkondades nimetatakse.

Kohtuministri käsu kirjaga 19. märtsist 1925 a. nr. 2

on notariuse kohuste täitmine Mõisaküla alevis, Viljandi maakonnas, Not. sead. § 2 ja juhatuskirja § 10 põhjal pandud Mõisaküla jaoskonna rahukohtuniku Karl V a a r m a n n'i peale.

Väljamaalt.

Kõige halvem on lugu muidugi mõista salajastes urgastes, kelle pea — ja võib olla ainsamaks sissetulekuks on kokaiini müümine. Pealegi ei müüda sarnastes ettevõtetes mitte puhast kokaiini, vaid naatroni ja kokaiini segu, mis tervisele sama hädaohtlik kui puhas kokaiin, ja mille müümine ning tarvitamine samal määral keelatud. Ka hinnad, mis niisuguse „ersatsi“ eest võetakse, olla sama kõrged, nagu puhta kraami hinnad.

Üllatähendatud hiljuti loodud osakond algas oma tegevust sellega, et tema esmalt ühe linnaosa suhtes hakkas kava-kindlalt tegutsema — see oli osa n. nim. Friedrichstadtist. Siin tehti kindlaks, et kihvtimüüjatena esinevad peaaesjalikult kolmanda järgu võõrastemajade uksehoidjad, samuti kahtlaste kohvikute ja restoranide shveitserid. Mõned neist etendasid suurkaupmeeste osa ning müüsid kaupa ainult jällemüüjatele, kuma teised otsekohe tarvitajatele oma kraami andsid. Kui see oli kindlaks tehtud, võtsid kriminaalpolitsei ametnikud esimesi suurejoonelisi läbiotsimisi ette, mis üllatavalt tagajärgi andsid mitte ainult kindlakstehtud süüdlaste suure arvu poolest, vaid ka konfiskeeritud kokaiini suure hulga tõttu. Huvitav on sellejuures, kuidas need isikud oskasid keelatud kaupa ära peita. Leiti, näituseks, võrdlemisi palju „koksi“ ühe uksehoidja korterist, kes oli salakaupa oma toa tapeetide vahele peitnud, nii et ametnikud päris juhuslikult panid ladu asukoha tähele. Ühes kohvikus paistis ametnikkudele silma, et shveitser suure hoolega ühte vihmavarju silmitses. Kui ametnikud vihmavarju lahti löid, kukkusid viimasest välkkesed kokaiini sisaldavad pakikesed põrandale. Teises kohas leiti kinnastes, mis nii moodi uksehoidja poolt olid tema läheduses olevale lauale pandud, et arvata võis, et neid keegi sinna unustanud on, keelatud kraami;

lähemal läbiotsimisel leiti shveitseri korterist õige palju kokaiini.

Arusaadavalt võetakse kõik need isikud seaduslikule vastutusele ja vastavate lokaalide üle seatakse kindel kontroll sisse. Kuid see muidugi kõik ei aita, rahvas ise peab ka selle pahe vastu võitlemisel politseile abiks olema. Nii ongi Berliini politseipresiidium elanikke üles kutsunud võitlusele kokaiini vastu ja luba annud kõiki ülesandmisi täitsa salajasel korras kasutama.

Kuritegija tagaajamine ümber ilma.

Kõige kardetavamateks kuritegijateks pankadele olid 1922 a. suvel mõned rahvusvahelised taskuvargad ja tshekkide võltsijad, kes koondusid ühe isiku ümber ja hea ja tugeva salga organiseerisid. Kuritegijad tegutsesid peaaesjalikult Saksamaal ja nende läbi kannatasid esimeses järjekorras rikkad ameeriklased, kes sel ajal võrdlemisi suurel arvul Saksamaale huvireisijatena sõitsid. Peaaegu kõigil suurematel Saksamaa ja Ühisriikide vahel sõitvatel laevadel ning kõigis sadamates töötasid salga liikmed. Kuritegijad varastasid rahataskuid ning väärtasju.

Pikaajalistel otsimistel ning jälgimistel kriminaalpolitsei poolt oli lõppude lõpuks edu: augustikuul 1922 a. võeti üks salga liiketest, keegi Blindbaum Berliinis kinni. Mees mõisteti mitmeks aastaks vangi ja kannab praegu oma karistust. Kuid salga peategelane ja juht jäi ikkagi veel politseile tundmatuks. Vahepeal läks võimudel korda teisi sama salga liikmeid kinni võtta, ning viimaks saadi osalt kinnivõetute käest, osalt teisel teel teada, et salga eesvedajaks on keegi vene kaupmees Gantz, kes kullasepana ja väärtasjade müüjana omal ajal Berliinis tegutses. Edaspidisel juurdlemisel selgus, et Gantz ja Blindbaum neid tshekkia, mis nemad ise varastasid ehk mida neile salga liikmed kätte toimetasid, õige omapäraselt võltsisid. Tegemist oli eriti sel ajal palju n. nim. traveller-tshekkidega. Asi seisab selles, et isik, kes traveller-tsheki esitab, peab peale harilikult nõuetavate dokumentide ettenäitamise isiku kindlakstegemiseks veel pangas vastavale paberile alla kirjutama, nii et pank otsekohe võrrelda saab, kas allkirjad ühte lähevad või mitte. Gantz ja Blindbaum võtsid tshekkid, pesid vanad allkirjad nende pealt ära ning kirjutasi sinna teised nimed, s. o. nimed, millede peale neile dokumente leidis ja

mida nemad kiirelt ja hästi kirjutada oskasid. Sarnasel moel võisid nemad alati ajaviitmata nõutud allkirja anda, ilma et keegi oleks kahtlema hakanud. Selleks ajaks, kui tshekk kord tagasi Ameerika vastavasse panka jõudis, polnud kuritegijatel õieti midagi karta. Ja tõesti tulid kuriteod avalikuks alles mitme kuu pärast, kusjuures pankadele sünnitatud kahju õige suur on. Et väärtasju rahaks teha, selleks hakkas Gantz ise pandimaja omanikuks ning võis asju kahtlust äratamata vabalt müügile lasta.

Kui kriminaalpolitsei lõpuks Gantzi jälgile sattus, kadus kuritegija Berliinist, oma perekonda maha jättes. Politseil läks siiski korda kindlaks teha, et Gantz on lääne poole sõitnud; astuti ühendusse Kölniga, Brüsseliga ja Pariisiga, ühtlasi andsid pangad omalt poolt kuritegija jälgimise ühe eradetektiivi kätte. Kuid Euroopas ei leitud enam suurvarast. Siis otsustati jälgimist üle terve maailma laiendada, kusjuures rahvusvaheline kriminaalpolitsei ja pankade erapolitseinikud käsikäes töötasid. Vahepeal kadus kuritegija perekond Berliinist. Nii palju võidi ainult veel kindlaks teha, et Gantz, kelle korteris varemalt, nagu uurimisel selgus, saak salga liikete vahel jaotati, veel Brüsselis ja Pariisis oli oma kaaslastega kokku saanud.

Kauaaegse otsimise tagajärjel tehti kindlaks, et Gantz Peeru vabariiki Lõuna-Ameerikasse oli põgenenud; võimud, kes kuritegija kohta juba informeeritud olid, võtsid varga kinni sel silmapilgul, kui tema oli Berliinist kohale jõudnud perekonda vastu võtmas. Kuritegija anti Saksamaale välja ja asetati Saksa aurikule. Koloni linnas, Panama kanali juures, läks Gantz, aga korda salajaselt maale minna, kuid kaugemale mees ei saanud põgeneda. Tema võeti uuesti kinni ja seati tema üle väga kindel järeelvalve sisse. Hollandis võtsid teda Berliini kriminaalpolitseinikud vastu ning viisid mehe lõpulikult tagasi Berliini.

Itaalia kerjajad.

Genuas arrebeeris politsei suure hulga kerjajaid, kes, nagu pärast kindlaks tehti, peaaegu kõik enam-vähem jõulad inimesed olid. Üks neist kerjajast, kes õige viletsalt riides oli, vana mees, kes harilikult suuremate kirikute uste ees seisis ja armu palus, oli võrdlemisi õige rikas inimene. Tuli välja, et tema nelja suurema kesklinnas oleva korteri omanik oli; peale

selle kuulusid temale mitmed majad Carlosios ning lõpuks oli temal pankades jooksvatel arvetel kokku pool miljoni liiri. Mees aias peale kerjamise veel teist äri: tema oli õige ettevõtlik liiakasuvõtia ning laenas raha välja 120 protsendi eest.

Üldse on kerjamine Itaalias teatavasti alati õitsenud ja temast on vastandina põhjamaadele, kus kuritahtlik kerjamine hoopis harvemini ette tuleb, oma moodi äriharu kujunenud, mille all kõige enam reisijad-väljamaalased kannatavad. Nüüd on otsustatud põhjalikult selle pahe vastu võitlema hakata, mille all muidugi ka tuntavalt tegelikult vaesed ja töövõimetud kannatavad, ning kõige pealt Rooma linna kuritahtlistest kerjajatest puhastada.

Tants paastuajal.

Üks Shveitsi ajaleht jutustab järgmise huvitava loo paastuajast:

Ühes väiksemas Kesk-Euroopa linnas otsustati hiljuti suurem tantsuõhtu korraldada; kõik oli korras, kuid peo ilusaks kordaminekuks puudus väga tähtis tegur: tarvilik meesterahvaste arv, kes tantsida tahtis ja oskas. Peokorraldajad olid hädas ning oli isegi karta, et kaua igatsetud õhtust midagi välja ei tule. Õnneks tuli kellegile leidlikule tegelasele hea mõte päre.

Samas linnakeses oli politseil paar nädalat enne tantsuõhtut korda läinud ühte rahvusvahelist, kuulsat võõrastemajade varast tabada, keda kõiksuguste väiksemate ja suuremate kuritegude toimepanemise pärast taga otsiti. Vargal oli — seda teadsid pidu korraldajad — mitu head üli-konda, tema seltskondlik ülesastumine oli eeskujuline, mees rääkis õige mitu keelt ja — oskas hästi tantsida. Tänu oma heale tantsukunstile oligi tema varemalt mõne kelimustükiga hakkama saanud, mille lõpuks tagajärjeks olid vangimaia müürid. Arvesse võttes kõige selle juures kelmi head seltskondlikku väljaastumist ja meeldivat välimust, mis temal „äriajamise“ mõttes tingimata olema pidid, otsustati mehega õnne katsuda. Peo komitee pidas salajase koosoleku ära ning astus kuritegija kaitsjaga ühendusse. Viimasel läks tõesti korda vangimaia valit-suse käest kuritegija ajutist vahi alt vabastamist meelitada ning paljutöötavat noorhänrat peole tuua, sest ka tema oli arvamisel, nagu teisedki, mis pärast asja ilmsikstulekut ettevõetud juurdlusel sel-gus, et kelmi hoopis suurem and tantsi-

miseks kui istumiseks! Muu seas olid sama peo korraldava komitee poolt abijõud palgatud, kes kõige pealt selle järele pidid valvama, et nende kaitsealune mitte korraga jäljetult ei kaoks ja et tema teiseks kogemata võõraste inimeste taskute kal-lale ei läheks! Asi ise on, nagu tähenda-tud, praegu vastavate võimude juurdle-misel.

Ameerika kuritegijad.

Chicago linna n. nim. õllekuningas John Torrio, keda hiljuti majast väljaminekul revolvrikuulidega raskesti haavati, viidi peale tervekssaamist vangimaia, kus mehel tuleb üheksa kuud istuda alkoholi sa-lakaubaveo pärast. Arvatakse, et selle läbi Torrio elu mõne aja võrra pikendatud on, sest tema „ametvennad“ olla tema kohta juba surmaotsuse teinud ning mingi politsei, ega ka teine võim ei suutvat sa-lakaubavedaja elu päästa — peale vabaks-saamise vangimaist.

Asi seisab selles, et Torrio, kes ise suu-rema salakaubavedajate salgga pealikuks, oma konkurendi O'Banion'i, elukutse pool-est lillekaupleja, tegelikult samuti konter-bandist, laskis maha tappa. Kord sõitis auto lillekaupluse ette, kus O'Banion para-jasti viibis, neti autot sünnitasid kaitse-müüri, nii et keegi otsekohe näha ei saa-nud, mis lillekaupluses siindis, kolm meest astusid ärisse, lasksid revolvril O'Ba-nion'i peale tühjaks ja kadusid sama ruttu, nagu olid ilmunud. O'Banion'ile aga, kes muu seas, nagu peale tema surma selgus, mitte enam ega vähem kui kakskümmend-viis raskemat kuritegu korda saatis, korraldati salgga ja poolehoidjate poolt suure-päralised matused hõbekirstuga ine. Torrio, mõrtsukatöö vaimline isa, ilmus ise demonstratiivselt surmaiaiale, kuid arvas siiski paremaks peale matuste otsekohe kaduda. Kui tema umbes kuu aja pärast peale O'Banion'i tapmise tagasi Chica-gosse tuli, et ühe vana asia pärast vangimaia oma karistust ära kandma minna, tabaski teda juba O'Banion'i kaaslaste kättemaksmine, mis sel korral aga ainult osaliselt õnnestas. Muu seas läks korda haavajaid tabada ja kinni võtta; et O'Ba-nion'i surmamise kohta ainult kuulujutud liiguvad, tegelikud mõrtsukad ei ole aga kinni võetud ja neist igasugused jäljed puuduvad, ei ole ka Torrio vastu süüdis-tust tõstetud tapmises.

Sugugi ei õnnestanud politseil üks teine asi New-Yorgis. Selles linnas pandi ka

Ameerika mõistele suurejooneline kuritegu toime. Kuriteo paigaks oli West-Side, s. o. kõige parem linnajagu New-Yorgis, mis pärast ärevus veel eriti suur. Kolm maskeeritud röövlit tungisid keskööl suurkaupmehe M. korteri parajasti sel ajal, kui kaupmees ühes abikaasaga kusagilt lõbustuskohast koju jõudis. Röövlid purustasid kirvestega magamistoa ukseid, käskisid, revolvrivd käes, käsa üleval hoida, sidusid M. ja tema abikaasa voodilinatega voodite külge ning hakkasid külmavereliselt varandusi röövima, selle peale vaatamata, et igal silmapilgul võisid

teenijad tuppa tulla. Proua M-lt võeti kõrgeväärtuslised ehteasjad, mis temal pea peal ja kaela ümber, ning otsiti tuba põhjalikult läbi. Et kuritegijad aga nii palju ei leidnud, kui nemad arvatavasti lootsid leida, sundisid nemad kaupmeest tunnistama, kus temal veel varandusi on. Viimane midagi üles ei annud ning kuritegijad pekisid teda ja tema naist revolvriväga nii, et mõlemad minestusse langesid. Peale selle lahkusid röövlid taktimatult, ja politseil pole senini veel korda läinud kõigi otsimiste peale vaatamata kuritegijate jälgile sattuda.

Väljaandja: Toimetuskomisjon.

Vastutav toimetaja: E. Maddison.

Tegev toimetaja: O. Angelus.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksusetuks järgmised isikutunnistused:

Aruvald, Pauline Johani t., v. a. Püssi vallaval. 28. 11. 20 a. nr. 626. (31057)
 Kuddu, Siimon Adami p., v. a. Urvaste vallaval. 10. 1. 20 a. nr. 439. (31059)
 Saar, Jaan Augusti p., v. a. Urvaste vallaval. 5. 12. 19 a. nr. 61. (31059)
 Ahi, Gustav Juhani p., v. a. Urvaste vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 117. (31059)
 Ruven, Alfred Hendriku p., v. a. Urvaste vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 300. (31059)
 Unojan, Anette Mihkli t., v. a. Linnamäe vallaval. 24. 2. 20 a. nr. 193. (31060)
 Matteus, Kusta Jaani p., v. a. Kärghula vallaval. 27. 11. 19 a. nr. 11. (31060)
 Erm, Joosep Mihkli p., v. a. Sõmeru vallaval. 2. 12. 19 a. nr. 72. (31061)
 Erm, Gustav Juhani p., v. a. Sõmeru vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 77. (31061)
 Rentnik, Anton Tõnise p., v. a. Pada vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 479. (31061)
 Taggo, Johan Tõnise p., v. a. Pärnu linna pol. jsk. (31062)
 Saar, Peeter Jaagu p., v. a. Voltveti vallaval. 20. 4. 20 a. nr. 825. (31063)
 Sternfeld, Kristjan Mardj p., v. a. Jäärja vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 291. (31064)
 Leetsmann, Johannes Adami p., v. a. Kunda-Malla vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 796. (31065)
 Rossmann, Martin Karli p., v. a. Valgamaa pol. linna jsk. (31066)
 Post, Isak Daaveti p., v. a. Vana-Antsla vallaval. 2. 1. 20 a. nr. 697. (31069)

Saaron, Olga Otto t., v. a. Vana-Antsla vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 539. (31069)
 Treumuth, Daavet Karli p., v. a. Vana-Antsla vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 800-b. (31069)
 Reet, Vassili Jakobi p., v. a. Tsooru vallaval. 30. 10. 20 a. nr. 874. (31070)
 Susi, Madis Johani p., v. a. Vana-Antsla vallaval. 9. 12. 19 a. nr. 368. (31070)
 Parts, Karl Peetri p., v. a. Vana-Antsla vallaval. 1. 6. 20 a. nr. 1448. (31070)
 Vallner, Isak Kasperti p., v. a. Vana-Antsla vallaval. 27. 2. 20 a. nr. 989. (31071)
 Müür, August Peetri p., v. a. Vana-Antsla vallaval. 4. 1. 21 a. nr. 1644. (31071)
 Lossmann, Juuli Madise t., v. a. Vana-Vändra vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 399. (31072)
 Adamson, Heinrich Aleksandri p., v. a. Vana-Vändra vallaval. 30. 7. 20 a. nr. 1097. (31073)
 Traksen, Saide Gotthardi t. (31074)
 Ruthe, Ferdinand Jüri p. (31075)
 Veiderpass, Anna Hansu t. (31075)
 Mussak, Jaan Jüri p. (31075)
 Kirnmann, Tõnu Madise p. (31075)
 Metslang, Artur Johani p. (31075)
 Ilves, Peeter Jaani p., v. a. Penuja vallaval. 21. 12. 19 a. nr. 89. (31076)
 Künnapass, August Jaani p., v. a. Tori vallaval. 9. 1. 19 a. nr. 53. (31077)
 Maspanov, Timofei Feodori p., v. a. Mustvee alevival. 15. 12. 19 a. nr. 819. (31080)

- Nõmm, August Jaani p., v. a. Taali vallaval. 6. 9. 20 a. nr. 473. (31079)
- Kirsel, Alfred Matsi p., v. a. Põltsamaa alevival. 1924 a. nr. 189. (31082)
- Kirspuu, Liisa Mihkli t. (31084)
- Kruuse, Johannes Ado p. (31084)
- Valtner, Anton Hansu p., v. a. Patküla vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 566. (31086)
- Tõntson, Voldemar Tõnise p., v. a. Kärü vallaval. 22. 10. 20 a. nr. 901. (31087)
- Sopp, Helene Hansu t., v. a. Lelle vallaval. 17. 8. 20 a. nr. 697. (31088)
- Pihl, Arseni Olga t., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 1924 a. (31101)
- Lääs, Leena Jüri t., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. (31103)
- Aal, Julius Hansu p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 1923 a. nr. 378. (31103)
- Kado, Hilda Tõnise t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 1922 a. nr. 132. (31105)
- Hintsov, Elviine Jakobi t., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 19. 12. 11. 23 a. (31106)
- Kalinkin, Nikolai Nasari p., v. a. Narva linna pol. ülemalt nr. 13702. (31107)
- Sirkel, Johannes Mihkli p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 1924 a. nr. 129. (31108)
- Krabby, Johannes Jaani p., v. a. Raudteede pol. ülemalt 16. 12. 19 a. nr. 3853. (31109)
- Abras, Elly Jürjene t., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. (31110)
- Kuuskmann, Jakob Jakobi p., v. a. Tall. Raudtee pol. jsk. (31111)
- Snamensky, Vladimir Peetri p., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. nr. 14591. (31113)
- Koslov, Konstantin Nikolai p., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. nr. 2531. (31114)
- Varkem, Johannes Markuse p., nr. 11670. (31115)
- Theber, Marie Toomase t., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. (31116)
- Puust, Salme Mardi t. (31117)
- Jaks, Marie Juhani t., v. a. Raudteede pol. ülemalt. (31118)
- Tamberg, Vilhelmine Juliana Johannese t., v. a. Tall. linna l. pol. 5. jsk. 16. 5. 23 a. (31119)
- Stimmer, Albert Johani p., v. a. Laiksaare vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 1015. (30653)
- Gengelbach, Valter Jaani p., v. a. Tartu l. pol. 1. jsk. 16. 6. 22 a. nr. 11789. (25183)
- Tauts, Jaak Jaani p., v. a. Polli vallaval. 1. 5. 20 a. nr. 684. (30663)
- Tiidor, Hilda Ado t., v. a. Laeva vallav. 16. 12. 19 a. nr. 175 (25184)
- Hermann, August Johani p., v. a. Ulila vallaval. 18. 12. 21 a. nr. 331. (25185)
- Koll, Valentin Juliuse p., v. a. Kuremaa vallaval. 13. 9. 21 a. nr. 1134. (25186)
- Rätsepp, Liine Johani t., v. a. Elistvere vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 670. (25187)
- Vedler, Karl Jüri p., v. a. Ropka vallav. 16. 12. 19 a. nr. 206. (25188)
- Käo, Gustav Leena p., v. a. Tähtvere vallaval. 30. 4. 20 a. nr. 671. (25190)
- Kala, Voldemar Juhani p., v. a. Narva l. pol. ül. 26. 9. 21 a. nr. 29748. (25191)
- Laan, Aleksander Hansu p., v. a. raudteede pol. ül. 11. 12. 19 a. nr. 2544. (25192)
- Böther, Aliide Johani t., v. a. Tartu maak. pol. ül. 4. 12. 19 a. nr. 40. (25194)
- Alber, Salme Jüri t., v. a. Jõgeva vallav. 21. 6. 21 a. nr. 2107. (25195)
- Ets, August Karli p., v. a. Sootaga vallav. 12. 1. 22 a. nr. 477. (25196)
- Laine, Oskar Jaani p., v. a. Kambja vallav. 19. 12. 19 a. nr. 112. (25198)
- Escholts, Daavet Leena p., v. a. Elistvere vallaval. 10. 12. 23 a. nr. 152. (25200)
- Tasso, Aliine Kristjani t., v. a. Elistvere vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 234. (28251)
- Siimo, Aliide Johani t., v. a. Elistvere vallaval. 27. 5. 20 a. nr. 1136. (28252)
- Reinhold, Juhani Peetri p., v. a. Laeva vallaval. 12. 5. 22 a. nr. 760. (28253)
- Leivategija, Jaan Johani p., v. a. Jõgeva vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 191. (28254)
- Treimann, Valter Karli p., v. a. Tartu maak. pol. ül. 6. 12. 19 a. nr. 127. (28255)
- Tennmann, Ella Charlotte Tõnise t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 5. 3. 20 a. nr. 6983. (28256)
- Sõster, Hugo Mardi p., v. a. Vaimastvere vallaval. 2. 12. 20 a. nr. 992. (28257)
- Pärn (s. Öunmann), Ella Eduardi t., v. a. Vaimastvere vallav. 22. 11. 21 a. nr. 756. (28258)
- Leppik, Amalie Jaani t., v. a. Tähtvere vallaval. 12. 11. 21 a. nr. 800. (28259)
- Kirp, Johan Märdi p., v. a. Tähtvere vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 543. (28260)
- Veltmann, Arnold Karli p., v. a. Ambla vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 143. (28261)

Lill, Mihkel Hendriku p., v. a. Tartu maak. pol. ül. 12. 12. 19 a. nr. 299. (28262)

Kütt, Mart Ado p., v. a. Kaarepere vallaval. 17. 1. 22 a. nr. 900. (28263)

Pärtin, Oskar Pärtli p., v. a. Laiuse vallaval. 12. 2. 24 a. nr. 33. (28264)

Jobson, Ferdinand Mihkli p., v. a. Kaarepere vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 474. (28265)

Blumfeldt, Ludvig Mardj p., v. a. Kuremaa vallaval. 9. 12. 19 a. nr. 203. (28266)

Vigla, Jaan Magnuse p., v. a. Vorbuse vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 2. (28268)

Koppel, Alma Augusti t., v. a. Saadjärve vallaval. 18. 10. 22 a. nr. 1152. (28269)

Joost, Johannes Tõnu p., v. a. Laiuse vallaval. 18. 1. 21 a. nr. 24. (28270)

Joonas, Alviine Jüri t., v. a. Laiuse vallaval. 10. 2. 20 a. nr. 856. (28271)

Kriis (s. Stamm), Leili Aleksandri t., v. a. L.-Tähkvere vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 558. (28272)

Porgassar, Karl Tõnu p., v. a. Põrgmanni vallaval. 3. 2. 20 a. nr. 864. (28273)

KUULUTUS.

Väike-Maarja politsei jaoskonna ülem annab teada, et **31. märtsil** s. a. kell 10 hommiku müüakse Paasvere v. lamaja juures Laekvere külas enampakkumise teel **August Puusen'i** päralt olev varandus, mis koosneb ühest raudassidega töövankrist, hinnatud 8000 marga peale, 1924 a. tööstus- ja liikum. varand. maksu sissenõudmiseks. Müüdvaid asju võib näha oksjoni päeval.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Ärinal, 19. märtsil 1925 a. Nr. 4202, 486824.

Jaoskonna ülem: F. Kalm.

Vajan rootsi keelt oskajat politsei raiooni ülemat.

Tempelmaksustatud palvekirjad ühes dokumentidega ja elulookirjeldusega saata minule hiljemalt 10 aprilliks s. a. Eesõigus neil, kes politseis teeninud. Keele mitteoskajail pole tarvis palveid saata.

Haapsalus, 21. III. 25 a.

**Lääne maakonna
Politseiülem.**

Tallinna Politseiametnikkude Kogu Juhatus teatab, et pühapäeval 5 aprillil s. a. kell 11 homm. Pikk tän. Nr. 63, Tallinnas, linna politsei ruumes, peetakse ära

Kogu üldkoosolek.

Päevakord:

1. Koosoleku avamine, juhataja ja protokollkirjutaja valimine.
2. 1923 ja 1924 a. aruannete kinnitamine.
3. 1925 a. eelarve kinnitamine.
4. Valimised põhikirja järele.
5. Koosolekul tekkivad küsimused.

Märkus: Kui määratud ajaks tarvilik arv liikmeid kokku ei tule, peetakse 1/2 tunni pärast sealsamas järgmine koosolek ära, põhikirja § 34 põhjal, missugune koosolek kokkutulnud liigete arvu peale vaatamata otsusvõimeline on.

T. P. K. JUHATUS.

Restoraan

»Draamakelder«

Jaani tän. 5. Draamateatri all.
Kõnelraat 565

Eeskujulik kóók!
Odavad hinnad!

Kodumaa ja väljamaa likóórid, veinid, napsid ja õlled.

Soe hommikueine suures väljavalikus kella 10—1.

Lõuna kella 1—5.

Sóógid a la carte igal ajal.

Muusika kella 3—5 ja 8—12.

Restoraanipidaja.